

VIỆT NAM KIỂM SOÁT THÀNH CÔNG LẠM PHÁT 6 THÁNG ĐẦU NĂM 2022

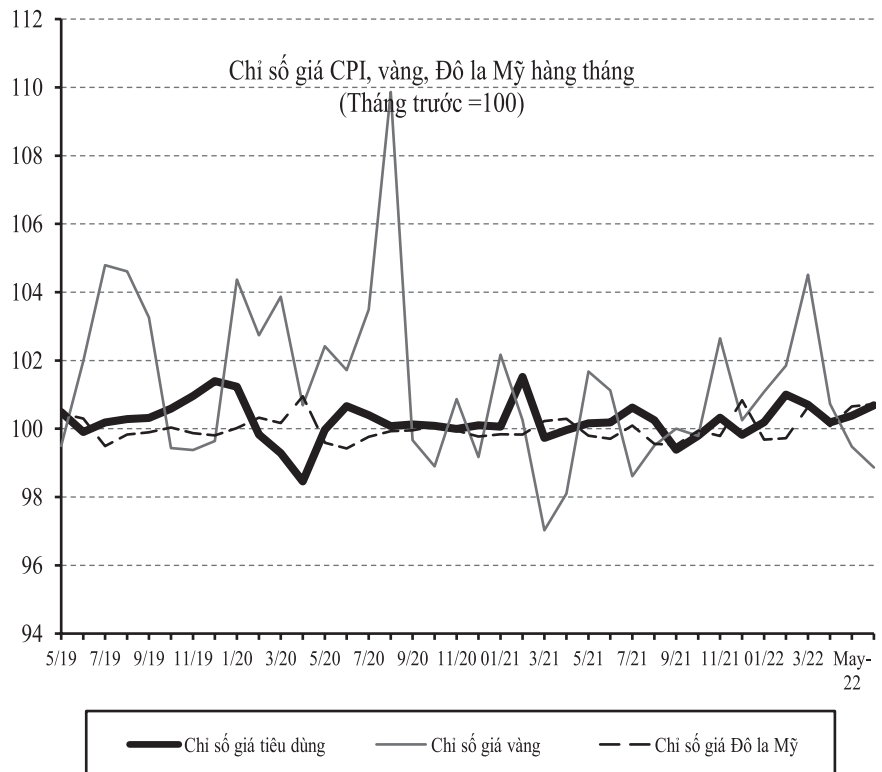
Nguyễn Thu Oanh

Vụ trưởng Vụ Thống kê Giá - TCTK

CPI 6 tháng đầu năm 2022

Chỉ số giá tiêu dùng (CPI) 6 tháng đầu năm nay tăng bình quân 2,44% so với cùng kỳ năm trước, đây là thành công trong kiểm soát lạm phát của Việt Nam trước bối cảnh thế giới đang phải đối mặt với tình trạng lạm phát gia tăng ở hầu khắp các quốc gia. Lạm phát tại nhiều nước đã đạt mức kỷ lục trong tháng 5/2022, lạm phát của Mỹ tăng 8,6% so với cùng kỳ năm trước, cao nhất kể từ năm 1981; lạm phát của khu vực đồng Euro tăng 8,1%, gấp 4 lần lạm phát mục tiêu 2% của Ngân hàng Trung ương châu Âu. Tại Châu Á, bình quân 5 tháng đầu năm nay, lạm phát của Thái Lan tăng 5,2%; Hàn Quốc tăng 4,3%; Indonesia tăng 2,8%; Malaysia tăng 2,4%; Nhật Bản và Trung Quốc cùng tăng 1,5%.

Giá năng lượng trên thế giới tăng mạnh đã tác động vào giá cả hàng hóa trong nước. Trong 6 tháng đầu năm, giá xăng dầu được điều chỉnh 16 đợt, làm cho chỉ số giá xăng dầu tăng 51,83% so với cùng kỳ năm trước, tác động làm CPI chung tăng 1,87 điểm phần trăm; giá gas tăng 25,92%, làm CPI chung tăng 0,38 điểm phần trăm. Bên cạnh đó, dịch Covid-19 được kiểm soát, nhu cầu ăn ngoài nhà hàng tăng nên giá ăn uống ngoài gia đình



bình quân 6 tháng đầu năm nay tăng 3,5% so với cùng kỳ năm trước. Giá vật liệu bảo dưỡng nhà ở tăng 7,95% do giá xi măng, sắt, thép, cát tăng theo giá nguyên nhiên vật liệu đầu vào.

Tuy nhiên, bên cạnh những yếu tố làm tăng CPI cũng có những yếu tố giúp kiềm chế tốc độ tăng CPI trong 6 tháng đầu năm. Giá các mặt hàng thực phẩm 6 tháng giảm 0,4% so với cùng kỳ năm trước, làm CPI giảm 0,08 điểm phần trăm, trong đó

giá thịt lợn giảm 20,12%; giá nội tạng động vật giảm 9,52%; giá thịt chế biến giảm 3,89%. Ngoài ra, trong thời gian vừa qua các địa phương đã thực hiện miễn, giảm học phí để chia sẻ khó khăn với người dân trong đại dịch nên làm cho giá dịch vụ giáo dục giảm 3,56%.

Đặc biệt, trước áp lực lạm phát tăng cao, Chính phủ đã kịp thời thực hiện một loạt các giải pháp giúp ổn định hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp

và đời sống của người dân, giảm áp lực đáng kể lên mặt bằng giá như giảm thuế giá trị gia tăng với một số nhóm hàng hóa và dịch vụ từ 10% xuống 8% từ ngày 01/02/2022; giảm 50% mức thuế bảo vệ môi trường đối với nhiên liệu bay từ ngày 01/01/2022 đến hết ngày 31/12/2022; giảm mức thu 37 khoản phí, lệ phí trong 6 tháng đầu năm 2022; giảm 50% thuế bảo vệ môi trường đối với xăng dầu từ ngày 01/4/2022.

Áp lực lạm phát những tháng cuối năm 2022

Áp lực lạm phát từ nay đến cuối năm rất lớn. Một số yếu tố có thể khiến CPI tăng cao trong các tháng cuối năm:

Một là, giá nguyên nhiên vật liệu trên thế giới đang ở mức cao, Việt Nam là nước phải nhập khẩu khá nhiều nguyên liệu phục vụ sản xuất nên việc nhập khẩu nguyên liệu với mức giá cao sẽ ảnh hưởng đến chi phí, giá thành, tạo áp lực cho sản xuất của doanh nghiệp và từ đó đẩy giá hàng hóa tiêu dùng trong nước tăng lên, tạo áp lực cho lạm phát toàn nền kinh tế. Đặc biệt, giá xăng dầu có nhiều biến động sẽ tác động đến mặt bằng giá nhiều hàng hóa quan trọng như xăng, vật tư nông nghiệp, vật liệu xây dựng, vận tải. Theo tính toán của Tổng cục Thống kê, giá xăng dầu trong nước tăng 10% sẽ tác động làm CPI tăng 0,36 điểm phần trăm.

Hai là, giá lương thực, thực phẩm có khả năng tăng trong các tháng cuối năm, nhất là khi dịch đã được kiểm soát và nhu cầu tiêu dùng của người dân đang trở lại như trước khi đại dịch diễn ra. Việt Nam có lợi thế chủ động được nguồn lương thực, thực phẩm phục vụ nhu cầu tiêu dùng ở trong nước, tuy nhiên sẽ khó tránh khỏi ảnh hưởng khi mà

thế giới đang có nguy cơ phải đối mặt với một cuộc khủng hoảng lương thực toàn cầu. Nhóm hàng lương thực, thực phẩm có quyền số khá cao, chiếm gần 28% trong rổ hàng hóa tính CPI, do đó biến động giá của nhóm hàng này sẽ có tác động mạnh tới lạm phát của nền kinh tế. Trong đó, nhóm hàng thịt lợn đang có xu hướng tăng giá trở lại, chỉ số giá nhóm thịt lợn tháng 6/2022 tăng 0,87% so với tháng trước và kéo theo giá các hàng hóa chế biến từ thịt lợn tăng theo.

Ba là, kinh tế trong nước 6 tháng đầu năm 2022 phục hồi rất rõ nét. Cùng với các gói hỗ trợ thúc đẩy tăng trưởng, kinh tế Việt Nam có khả năng sẽ còn phục hồi mạnh mẽ hơn trong 6 tháng cuối năm. Khi đó, nhu cầu tiêu dùng hàng hóa trong dân tăng mạnh, các hoạt động dịch vụ cũng sẽ tăng cao như các hoạt động du lịch, vui chơi, giải trí, ăn uống ngoài gia đình, từ đó đẩy giá cả hàng hóa và dịch vụ lên cao và tạo áp lực lên lạm phát.

Bốn là, việc điều chỉnh giá dịch vụ giáo dục và y tế theo đúng lộ trình của Nhà nước sẽ tác động lên chỉ số giá tiêu dùng, đặc biệt là việc áp dụng Khung học phí các cấp học của công lập theo Nghị định số 81/2021/NĐ-CP. Ngoài ra, việc tăng lương là cần thiết, tạo động lực cho doanh nghiệp cơ cấu lại chi phí và là động lực để người lao động làm việc tốt hơn, nâng cao năng suất lao động, qua đó cũng sẽ bù đắp lại chi phí tăng lương của doanh nghiệp nhưng từ 1/7/2022, việc tăng lương cũng sẽ có tác động nhất định tới CPI.

Chính vì vậy, việc đạt được mục tiêu lạm phát khoảng 4% như Quốc hội đề ra trong năm nay là một thách thức rất lớn.

Đề xuất một số giải pháp trong công tác điều hành giá những tháng cuối năm

Để đạt được 4% theo mục tiêu lạm phát Quốc hội đề ra năm nay, đối với mặt hàng xăng dầu, cần phải đảm bảo nguồn cung xăng dầu trong nước, không để xảy ra gián đoạn nguồn cung. Đồng thời, nghiên cứu các giải pháp giảm thuế để chia sẻ khó khăn cho người dân và doanh nghiệp trong giai đoạn giá xăng dầu thế giới tăng cao.

Các bộ, ngành, địa phương phải chuẩn bị đầy đủ nguồn hàng nhằm đảm bảo đáp ứng đầy đủ, kịp thời nhu cầu của người dân đối với các mặt hàng lương thực, thực phẩm, hàng hóa và dịch vụ tiêu dùng thiết yếu. Đối với mặt hàng thịt lợn, Bộ Nông nghiệp và phát triển nông thôn cần chú trọng công tác bảo đảm nguồn cung, nhất là giai đoạn cuối năm. Bộ Công Thương và các địa phương phải tăng cường kiểm soát các khâu trung gian, lưu thông trên thị trường nhằm ổn định giá của mặt hàng này.

Cần nghiên cứu, đánh giá kỹ tác động của việc điều chỉnh giá dịch vụ giáo dục theo Nghị định 81 và giá dịch vụ y tế theo lộ trình để điều chỉnh cho phù hợp. Không điều chỉnh giá nhiều mặt hàng do Nhà nước quản lý vào cùng một tháng. Khi điều chỉnh học phí cần giãn ra giữa các địa phương để tránh tạo áp lực lớn lên lạm phát.

Cần tiếp tục điều hành chính sách tiền tệ chủ động, linh hoạt, phối hợp chặt chẽ với chính sách tài khóa và các chính sách kinh tế vĩ mô khác nhằm kiểm soát lạm phát theo mục tiêu đề ra, đặc biệt cần đảm bảo cung ứng đầy đủ, kịp thời vốn tín dụng cho nền kinh tế nhưng không chủ quan với rủi ro lạm phát./.